

"Nobena država ne more razviti v celoti civilne industrije in istočasno večati oborožene sile,"

Vsi napori ZSSR so namenjeni mirni graditvi

Strašovit razvoja so zaustavili v obsegu predelne industrije. Deset tisoč državnih gospodarskih podjetij, sto tisoč kolhozov so bili v štirih letih nacističnega divjanja uničeni. Porušeni je bilo milijone stanovanj, ogromna večina strojev ter industrijskih naprav je bilo uničenih, velika mesta kot so Stalingrad, Kijev, Harkov, Odesa in dr. so bila sesuta v prah poleg stotin manjših mest, tisoče trgov in stotisoče vasi.

Toda sovjetski ljudje kljub najstrašnejšemu razdejanju, kar jih pomeni zgodovina, niso

zgraditvi novih velikanskih hidrocentral na Dnjepru, Amudarji, Jeniseju in drugih rekah. Zlasti pa še na Volgi pri Stalingradu in Kujbiševu, ki bosta največji centrali na svetu sploh. Ze leta 1936. je bila Sovjetska zveza daleč pred kapitalističnimi državami v elektrifikaciji proizvodnih postopkov v industriji, saj je dosegala 81,6 odst. proti 76,5 v ZDA, 71,3 v Nemčiji, 60 odst. v Angliji itd. Danes pa je ta odstotek v SZ še mnogo višji.

Da si vsaj nekoliko moremo predstavljati velikansko proizvodno silo sovjetske industrije, naj navedemo le nekaj podatkov. V primeri z letom 1946. (merilo: 100) se je dvignila

proizvodnja petroleja na 178, električne sile 179, jekla 193, železa 198, kamionov 306, električnih motorjev 387 in traktorjev na 803, to je več kot osemkrat toliko kot začetkom petletke. Proizvodnja strojev se je od leta 1940. več kot podvojila. Tako more izdelati sovjetska industrija letno nad 200.000 železniških vagonov, 4000 lokomotiv, 800.000 elektromotorjev, 95.000 kovinskih strožne itd. V letih 1946-1950 je bilo izdelanih nad 510.000 traktorjev, nad 100.000 kombajnov (poljedelski stroji, ki zanjejo in mlajto obemem), polovico od teh na motornski pogon, ter več milijonov drugih poljedelskih strojev (plugov, bran, sejalnic itd.).

Močvirji ali pušav spreminjajo v njive, travnike in nasade. Samo v lanskem letu se je površina plodne zemlje povečala za 6 in pol milijonov hektarjev (to je dvakratna površina Holandske).

Temu primerno narašča tudi letni pridelek. V letu 1950, je bil dosežen rekordni pridelek pšenice 1250 milijonov kvintalov, bombaža 37,5 milijonov kvintalov (6,5 milijonov q več kot po planu); sladkorne pese so pridelali 12 milijonov q več kot predlanskim. V enem letu je nraslo tudi število živine v kolhozih in sicer goveje za 10 odst. (krave za 20 odst.), prašičev za 38 odst., konj za 15 odst. za 44 odstotkov. Lani je bilo v Sovjetski zvezi nad 57 milijonov goved, 24 milijonov prašičev, 13,7 milijonov konj, 99 milijonov drobnice.

Velikanski jezovi na sovjetskih rekah bodo poleg plovni in proizvodnje elektrike služile tudi za namakanje stepskih in pušavskih predelov države v Evropi. Bo tem načrtu za česar izvedbo po načrtu predvidevajo 15 let dela, bodo zasadili 8 glavnih gozdnih pasov v skupni dolžini 5320 km. Poleg teh glavnih pasov pa bodo zasadili še nešteto manjših pasov v površino 5,7 milijonov ha gozda, napravili 44.000 novih vodnih bazenov za namakanje zemlje ter bodo utrdili pešeno ozemlje na površini 322.000 hektarjev. Z izvedbo tega kolosalnega načrta bo izboljšano podnebje in zemlja na 120 milijonih hektarjih (površina Nemčije, Francije in Italije skupaj). Dela zelo hitro napredujejo in bo načrt izveden verjetno mnogo prej kot predvideno.

S prvo atomsko bombo so Američani ubili 68.000 prebivalcev Hirošime.

Sovjetski ljudje pa so svojo prvo atomsko bombo uporabili za razstrelitev gore pri gradnji Sibirskega morja.

Najnaprednejše kmetijstvo

Velikanski napredek v proizvodnji strojev je silovito vplival tudi na modernizacijo poljedelstva. Sovjetska oblast polaga največjo važnost na mehanizacijo obdelovanja zemlje. Samo v letu 1950, je dobilo sovjetsko poljedelstvo 180.000 traktorjev, 46.000 kombajnov, 23.000 od teh na motorni pogon, 82.000 kamionov in nad 1 milijon 700.000 drugih poljedelskih strojev. V kolhozih so lani obdelali več kot 90 odst. vse zemlje s pomočjo traktorjev. Tudi žetev in mlavca sta bili opravljene večinoma s kombajni.

Nešteto poljedelskih znanstvenih institutov po vsej državi vzgaja nove vrste žit in drugih rastlin, ki jih nato kolhozi in sovhosi pridelujejo v širokem obsegu. Posebno pažnjo posvečajo zlasti umetnim gnojilom, ki so postala bistveni del sovjetske poljedelske proizvodnje. Tudi v živinoreji uvažajo vedno nove, boljše pasme, katere goje posebej znanstveni inštituti.

Melioracijska dela pridobivajo vedno nove zemlje, ki jo iz

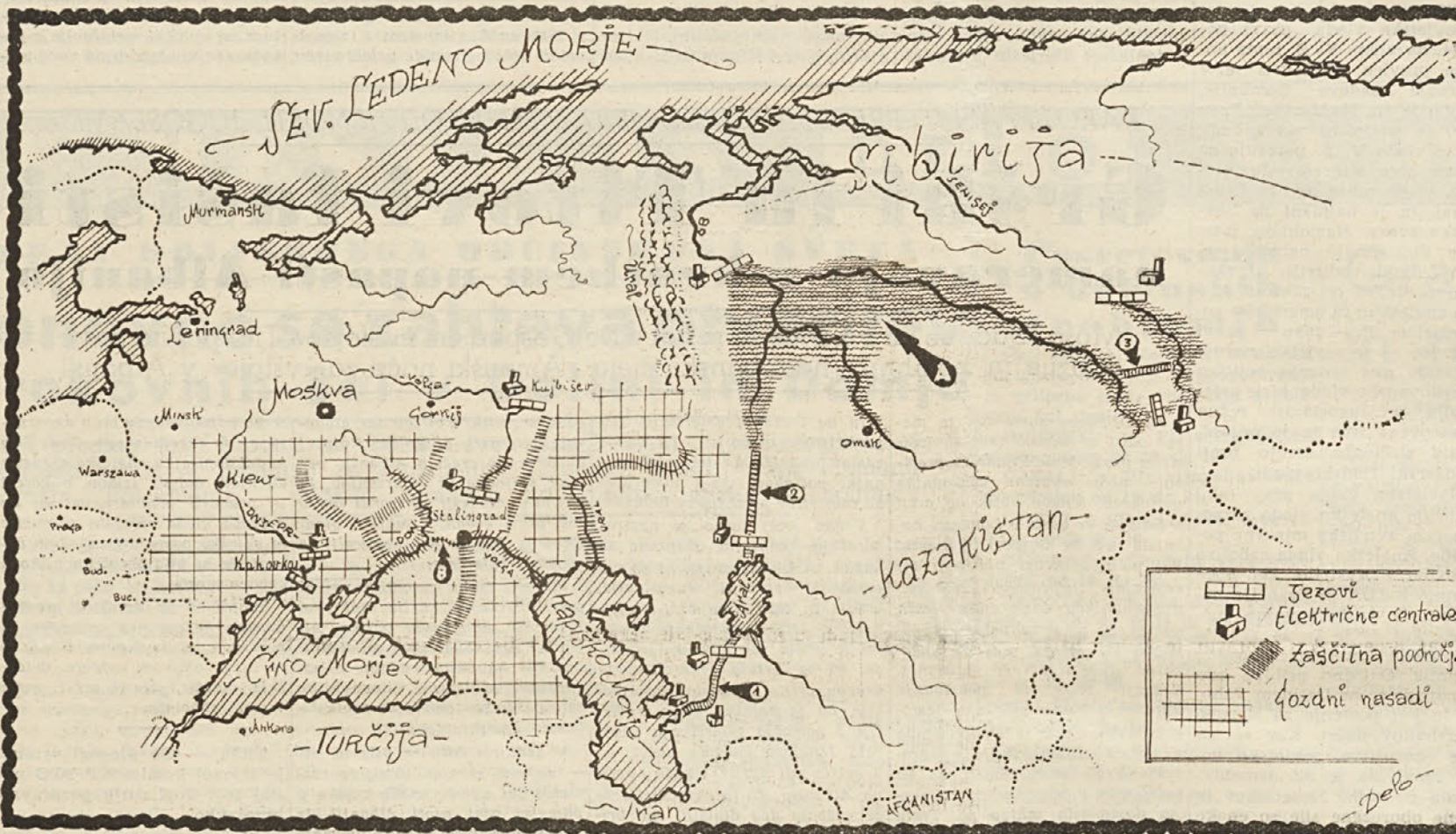
Preobrazba narave

Velikanski jezovi na sovjetskih rekah bodo poleg plovni in proizvodnje elektrike služile tudi za namakanje stepskih in pušavskih predelov države v Evropi. Bo tem načrtu za česar izvedbo po načrtu predvidevajo 15 let dela, bodo zasadili 8 glavnih gozdnih pasov v skupni dolžini 5320 km. Poleg teh glavnih pasov pa bodo zasadili še nešteto manjših pasov v površino 5,7 milijonov ha gozda, napravili 44.000 novih vodnih bazenov za namakanje zemlje ter bodo utrdili pešeno ozemlje na površini 322.000 hektarjev. Z izvedbo tega kolosalnega načrta bo izboljšano podnebje in zemlja na 120 milijonih hektarjih (površina Nemčije, Francije in Italije skupaj). Dela zelo hitro napredujejo in bo načrt izveden verjetno mnogo prej kot predvideno.

Velikanski jezovi na sovjetskih rekah bodo poleg plovni in proizvodnje elektrike služile tudi za namakanje stepskih in pušavskih predelov države v Evropi. Bo tem načrtu za česar izvedbo po načrtu predvidevajo 15 let dela, bodo zasadili 8 glavnih gozdnih pasov v skupni dolžini 5320 km. Poleg teh glavnih pasov pa bodo zasadili še nešteto manjših pasov v površino 5,7 milijonov ha gozda, napravili 44.000 novih vodnih bazenov za namakanje zemlje ter bodo utrdili pešeno ozemlje na površini 322.000 hektarjev. Z izvedbo tega kolosalnega načrta bo izboljšano podnebje in zemlja na 120 milijonih hektarjih (površina Nemčije, Francije in Italije skupaj). Dela zelo hitro napredujejo in bo načrt izveden verjetno mnogo prej kot predvideno.

obupali, temveč so začeli obnovljati svojo domovino.

Pred petimi leti, 9. februarja 1946, je tovariš Stalin v svojem zgodovinskem govoru napovedal velikanski načrt za obnovo in dvig sovjetskega gospodarstva, ki naj ustvari pogoje za graditve komunizma. Prvi povojni petletni načrt je predvidel, da mora industrijska in poljedelska proizvodnja do leta 1950. preokorčiti za 48 odst. ono iz l. 1940., to je zadnjega mirnega leta pred vojno. Sovjetski ljudje niso tega cilja le dosegli, temveč daleč preokorčili. Ze v zadnjem trimesečju 1949, četrtega leta petletke, je povprečna mesečna proizvodnja za 53 odst. presegla proizvodnjo iz leta 1940. Koncem petletke, to je decembra 1950., pa je bila celotna industrijska in poljedelska proizvodnja za 72 odstotok večja od najvišje predvojnne proizvodnje. S tem so sovjetski ljudje držali svojo obljubo ter dopolnili petletiko v štirih letih, obenem pa so v petem letu še nadalje dvignili proizvodnjo in s tem blagostanje sovjetskega ljudstva.

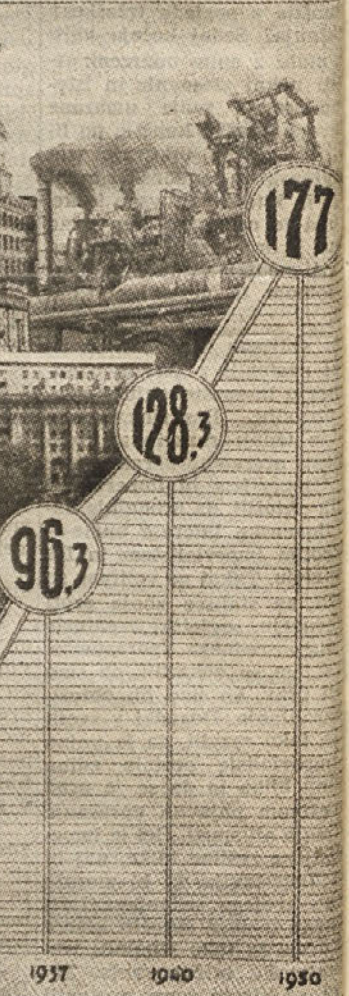

Velikanska dela preobrazbe narave v SZ. Z njimi prehaja prva država socializma v komunizem. Pojasnilo gornje slike: Puščava št. 1 označuje 1100 km dolgi Turkmenski prekop; št. 2 900 km dolgi prekop, ki veže Sibirsko morje (črka A) z Aralskim jezerom; št. 3 prekop, ki bo vezal reko Jenisej s Sibirskim morjem; črka B plovni prekop Volga-Don.

Kot dopolnitev vsem tem velikim delom pa je sovjetska vlada začela na Stalinovo pobudo izvajati velikanski načrti pogozditve južnih predelov države v Evropi. Bo tem načrtu za česar izvedbo po načrtu predvidevajo 15 let dela, bodo zasadili 8 glavnih gozdnih pasov v skupni dolžini 5320 km. Poleg teh glavnih pasov pa bodo zasadili še nešteto manjših pasov v površino 5,7 milijonov ha gozda, napravili 44.000 novih vodnih bazenov za namakanje zemlje ter bodo utrdili pešeno ozemlje na površini 322.000 hektarjev. Z izvedbo tega kolosalnega načrta bo izboljšano podnebje in zemlja na 120 milijonih hektarjih (površina Nemčije, Francije in Italije skupaj). Dela zelo hitro napredujejo in bo načrt izveden verjetno mnogo prej kot predvideno.

Tej novi, socialistični stvarnosti pa stoji nasproti vedno slabši gospodarski položaj kapitalističnih držav. Zaradi vedno bolj naraščajočih stroškov za oborožitev zmanjšujejo civilno industrijo; ki se vedno bolj spreminja v vojno industrijo. Draginja, povzročena

Pri vseh teh ogromnih delih sodelujejo vsi ljudski sloji, kmetje, delavci, mladina, znanstveniki. Sovjetska znanost, ki je danes brez dvoma prva na svetu, je vsa v službi mirne graditve komunistične bodočnosti sovjetskih in vseh drugih narodov sveta. Pri teh velikih delih uporabljajo vse najnovejše izsledke svojih znanstvenikov. Tako je tudi energija že v službi miru in napredka. Prva atomska eksplozija v Sov-

Povečanje državnih dohodkov SZ od 1913 do 1950

V GORIŠKI DELO POKRAJINI

UREDNIŠTVO IN UPRAVA GORIŠKE IZDAJE «DELO» GORICA, ULICA XXIV. MAGGIO STEV. 18, PRVO NADSTROPJE, TELEFONSKA ŠTEV. 666.

PREDUJEM DELAVCEM

GORICA — Jutri, 4. marca bo v Gradiški zborovanje Glavnega sveta sindikalnih zvez (Consiglio Generale delle Leghe). Glavni predmet razpravljanja na tem zborovanju je pač zelo aktualno vprašanje naraščajoče dragine in torej slabšanja življenjske ravni delavskega razreda ter vprašanja doveditve že zahtevanih predjumov.

Kot je znano je Delavska zbornica CGIL povabila delodajniško združenje na poseben sestanek s sindikalnimi voditelji, na katerem naj bi se razpravljalo in pogodilo o predjumu v znesku 190 lir dnevno, na račun bodočega povisjanja plač in mezd. Na to vabilo pa je Delavska zbornica prejela, ne le negativne, temveč naravnost nesramen odgovor v tem odgovoru se Uduženje delodajalcev t. j. industrijevce sklicuje na neki sporazum, ki velja za vo državo in po katerem so oblokrane vse doklade in da te ostanejo take kot v mesecih juniju in juliju 1948. Nadajlje pa trdi to združenje, da v resnici ni opaziti bogve kakšnega porasta cen življenjskih potrebščin; še več: upa se celo trditi, da so te v zadnjem času v resnici nekoliko padle. Kakšen absurd! Kakšno očitno lažganje!

Pri zadnjih ugotovitvah udruženja delodajalcev se nam zdi primerno, da se nekoliko obširneje pomudimo. Ze v prejšnjih številki smo namreč preobhili članek, v katerem smo razkrinkali pisanje «Primorskega dnevnika», ki istokotno trdi, da so se cene v zadnjem času znižale. Mi smo nabeudne uredniške sicer vprašali, naj nam enostavno povedo, kje so zabeležili ta padec cen. Zal, nam tega odgovora niso mogli dati; pač pa so nas v svoji nedeljki številki napadli kot «povzvaljece dejstva».

Toda kar smo napisali, je napisano, na njihove pridvice se pa povzročimo! Dejstvo pa je in ostane, da «Primorski

KLJUB ZAVEZNIŠTVU Z DE GASPERIJEVO VLADO

Vedno večji razkroj med titovskimi voditelji

Takoimenovani «poglar» titovskih partizanov Ladi Domik priznava, da vlada v Jugoslaviji strašna beda

Vzporedno z nastajajočo krizo in rednojenostjo v italijanskih ulicah krogih, se poraja razdor, nesoglasje in kriza tudi v vrstah ljudi, ki stoje na čelu titovske centralne v Gorici. Vsem so namreč dobro znani razlogi, ki spranjajo ene in druge v hudo krizo. Ti razlogi so: popolno razkrinkanje izdajalcev in provokatorjev vojne na Balkanu, t. j. Tita in njegove klike; ustvaritev politično-pojasne zavezništva med Rimom in Beogradom ter sprememba jugoslovanske gospodarske organizacije zaradi napadnih namenov, kar je posebno vzmirilo prebivalstvo našega področja.

Toda, ali poskušajo titovski voditelji reagirati v tej krizi?

Da, poskušajo reagirati in sicer z vedno večjim obrekovanjem, ki postaja zadnje čase prav za prav že histerično, z nepodleživim kleketanjem Sovjetske zveze in mednarodnega komunističnega gibanja ter z demagoškimi trditvami o zvestobi nacionalnim pravicam Slovencev, katere pa so v resnici že zdavnaj popolnoma izdali. Zaradi laži je njih politična eskalacija vedno bolj negotova. To nam potrjuje tudi primer, ki ga bomo tu navedli.

Pred časom je titovski vodja takomenovani «partizanov», ki so se borili v tujni Ladi Domik diskuriral z nekaterimi bivšimi partizani, Slovenci. V diskusiji je priznal, da je v Jugoslaviji strašna beda, da tam primanjkuje hrane in skratka, da tam vlada lakota, zato, ker hrano izvažajo v tujino. Nadajlje je priznal, da v vsemu temu kritično dejstvo, da tamkajšnji voditelji gledajo le na to, da bi, četudi z velikimi irtvanji, industrializirali deželo po načrtih petletke. (Kar pa se ni posrečilo. Petletka je popolnoma

Ob obletnici rojstva tovariša Srebrniča

ŠE NEKAJ SPOMINOV NA VELIKEGA UČITELJA

Ob priliki rojstnega dne pokojnega tov. Josipa Srebrniča nam je več gorških komunistov, Slovencev in Italijanov poslalo svoje spomine na velikega borca in junaka sončne Goriške.

Leopold Pelicon iz Sovodnj lako le opisuje svoje spomine na tov. Srebrniča:

«Jože Srebrnič je bil sila priljubljen tovariš. Učil je bodisi med Slovenci, kakor tudi med Italijani zelo velik ugled. Vsi so ga spoštovali. Zelo rad je razgovarjal z usemi. Vsakemu je imel nekaj novega povedati. Čestokrat se je ustavit poleg njega in se kot prvi strokovnjak pogovarjal s kmetičem. Pogovarjal se je o letini, o tem in onem. Prav tako se je znal pogovarjati s tovarniškimi delavcem, z uradnikom in izobražencem. V pogovoru je bil zelo dohovit. Zelo rad je kako azdoložilo in spravil postušalca v dobro voljo.

Ko je bil pod političnim nadzorstvom je posebno mučil straznik. Srebrnič je bil namreč dober pešec in je je kaj rad ubral v okoliške hribe. Nesrečni policaji so komaj sopliali za njim. «Onorevole, camminate più piano! piano! Onorevole, perché ci fate salire sulle montagne?» S takimi in podobnimi vprašanji so ga obsipavali; on pa se jim je smejal ter jih vabil, naj ostanejo kar doma, saj ne potrebuje spremstva.

Nekega dne je imel sestanek z nekaterimi tovariši. Toda kako storiti, da bi tega ne opazil politični agent? Meni ni, tebi ni, sedaj se odpravi na spreho ob Soči. Agenti so mu bili vedno za petami. Nenadoma pa se sleče, st zveže obklo na glavo, se vrže v tisku in nam ni bilo moč, da ga vidimo. Tako se je znebil in se brez skrbi napotil na Sabotini, kjer so ga čakali tovariši.

Tako nam torej opisuje tov.

PREDKONGRESNA DISKUSIJA ZKM

ŠIRJENJE DEMOKRATIČNEGA TISK VAŽNA NALOGA MLADIH KOMUNIST

Ena izmed največjih pomanjkljivosti, ki jih srečujemo v naši Zvezi, je nedvomno podcenjevanje in nerazumevanje mladih komunistov na polju tiska in propagande. Vsi tovariši bi se morali zavedati dejstva, da je tisk zelo važen činitelj v vsaki akciji. Prilagoditi pravilno akcijo na polju širjenja tiska in propagande sploh, pomeni spraviti v tek silovito orožje v borbi proti imperializmu in njegovim krajevnim hlapcem, pomeni popularizirati naše ideale, naš program, svoje sovjetske mladine in mladine dežel ljudske demokracije, ki gradi socializem.

Positiven vzgled v pravilni razprodaji časopisov nam nudijo mladinske sekcije Rinaldi. Uvedli so kolektivno razprodajo časopisov. Sekcije so razdelili na številne rajone. Tudi obsežno zlahkoto vse hribe, točilnice, bare, itd. Po za slugi načrtnega dela je bilo razprodanih 347 izvodov lista «Gloventu»; to se pravi, da je razprodaja tega lista bila povečana za 210 odst. Ta primer nam jasno potrjuje, da je možno dnevno razprodajo časopisov le če bodo ustvarjene skupine razprodajalcev.

Komunistični mladinci se morajo zavzeti za širjenje nove mladinske priloge «Delo», ki izhaja enkrat na mesec. Potrebno je, da v vajo dopisujejo oz. da pri urejevanju neposredno sodelujejo. Le tako bo ta priloga postala v resnici

OB SPREJEMU NOVIH ZAKONIKOV V JUGOSLAVIJI

"Novi" titovski zakoni branijo imperialistične interese

Titovci skušajo poburjoziti sedanjo ustavo

Titovska protiljudska skupščina je izglasovala proračun za leto 1951. Nov proračun je dobil proračun, ki bi moral za...

Prihodnji teden izideta naši prilozi "Slovenska žena" ki bo posvečena proslavi 8. marca ter "Mladi rod" Poskrbite za točno razprodajo!

Priloga samoderžavnih oblastnikov. Pri tem stari zakonik kraljevske Jugoslavije, ki so se vedno javljali, pa sploh ne...

Resolucija I. U. v novembru 1949 je ugotovila dejanska likvidacija režima ljudske demokracije v Jugoslaviji, ki jo je izvršila tolpa Tita-Rankovića...

Za mnogi stari zakoni, ki so vsebovali imperialistične interese, so titovski sprejeli številne ukrepe in zakone, ki se tičejo vseh strani družbenega življenja...

Da je ta zaključek resničen in pravičen, nam potrjuje fašistični značaj titovskih zakonov in ukrepov, ki so jih do sedaj sprejeli. Pretežno število teh ukrepov služi vojnim pripravam...

sta utrdila državno lastnino nad rudniki in industrijskimi podjetji. Oni so se zatekli k diverzantskemu manevru in so izvršili takozvano reorganizacijo...

Nadaljnja okrepitev kapitalizma v Jugoslaviji je bila zagotovljena z izročitvijo državnih industrijskih podjetij tako imenovanim edelavskim kolektivom...

Eden izmed takih ukrepov je najnovejša uredba, ki predpisuje, da se morajo cene industrijskih artiklov določiti po kapitalističnem zakonu o ponudbi in povpraševanju...

Nauk marksizma - leninizma, ki pravi, da izražajo pravo in zakoniti interese vladajočih razredov, se silijo naložiti v primeru titovske zakonodaje. V sedanji Jugoslaviji...

Revolucija I. U. v novembru 1949 je ugotovila dejanska likvidacija režima ljudske demokracije v Jugoslaviji, ki jo je izvršila tolpa Tita-Rankovića...

Pogled na Dolino

Zato bodo vsi zakoni in ukrepi, ki jih titovci in titovska skupščina pripravljajo v tem letu, nosili pečat protiljudske...

Toda delovni ljudje Jugoslavije ne priznavajo titovistične zakonodaje. Ki skuša okrepitev v Jugoslaviji oblast imperialistov in njihovih bogorajskih lakajev...

Ob tej priliki vprašamo gospe, ki so uslužbenice na radiu Trst II. - in ki se smatrajo za Slovence - ali jih res v oči bolno borb za narodnostne pravice Slovencev...

Drugi občani! Zadovoljen sem, ker mi je dana možnost, da vas najprej pozdravim, obvestim o delovanju in uspehih uprave ter se zahvalim vsem tistim, ki so z...

Veliko je bilo vedno zanimanje občenskega odbora za vprašanje solstva in posrežilo se nam je nekaj napraviti na tržaškem ozemlju, dve drugi osnovni šoli građimo in sicer eno za vasi Mačkovec in Prebenc ter drugo za vasi Drago in Gročana...

OB ŠTIRISTOLETNICI IZIDA PRVE SLOVENSKE KNJIGE

POGINE NAJ PES!

V. Vsem tem našim pesnikom Fran Levstik, najširši in najtrajnejši slovenski značaj ušes časa, ki je za Trubarjem, Vodnikom in Prešernom četrti veliki slovenski kulturni revolucionar...

V njem se srčno bori za slovenske pravice in napada vlado v taki meri, da ta list prepove. V njem je izhajal njegov "Deseti brat", ki ga pa ni dovršil. Levstik postane nato tajnik "Slovenske Matice", se poglablja v delo za pripravo slovensko-nemškega stavarja in izda Prešernovo pesni.

Fran Levstik, veliki slovenski kulturni revolucionar. Zaradi svojega nepopustljivega značaja ni mogel dobiti državne službe. Pruskojo za sprejem v službo so mu odbili z besedami: "Pogine naj pes!"

Govor dolinskega župana tov. Lovrihe na tržaškem radiu

Izvršena dela in težave demokratske občinske uprave

Objavljamo govor, ki ga je imel v ponedeljek po radiu dolinski župan tov. Lovriha. Objavljamo ga v celoti, tudi tisti del, ki so ga črtali nabudeni radikali cenzorji in to iz nerazumljivih razlogov.

ne morejo preživljati, z delavstvom, od katerega majhen odstotek ima stalno delo v eni ali drugi industriji izven naše občine, ker v naši občini industrije ni, ter z malimi trgovci. Razumljivo je, da občinska uprava ne more iz takega socialnega...

tem, da smo povečali oskrbovanje od 130 do 500 litr dnevno ter dali družini še druge olajšave. Ta je potem preskrbela staršku mnogo boljše hrano in mu dala na razpolago prostorno in zračno spalnico.

Električno razsvetljava bodo imele v teku marca meseca t. l. vse naše občine. Ta novica in praktična napeljava električnega toka v vasi, katerega do sedaj nismo imeli, bo nekaj izrednega in bo pomeno veličinski napredek. Velike so bile težkoče za to izvedbo, ker so bila neskončna razgovarjanja med trdko SVEM in ZVU, kateri sta prišli do sporazuma...

8. zlezla na breg in sedla na sonce počivat. - Pfuji! - se je krenjil Jakob in pljuval. Slaba voda, in prevred je bilo. - Mnogo slabega je na svetu... fantič, na primer... moskih, teh je veliko! - se je smejala Malva in ozemala voh iz svojih las...

Kot nekaj Praseren, tako vodi tudi Levstik večne boje z uvelomizmi njegove dobe, katerih načelo v politiki je bila zmernost in popustljivost, političnost in odanost. V svojem političnem programu, ki ga je postavil Slovencev, odločno obsaja epogubno omahovanje, katero nima nobene trdnosti namere, ampak bojuje proti samo to, kar se v tem hipci zdi najkoristnejše...

»Najprej zastava slove je znanem Slovencev. V pesništvu se uri že na gimnaziji kot član leposlovnega krožka »Vajencev«. Na Dunaju študira pravo, in si služi kruha z zasebnim poučevanjem. Ta čas doživlja težko duševno krizo, ki ga spravlja skoraj v obup. Vrne se v domovino, da si na domači grudi nabere novih moči. Iz sanjivosti, ki se je bil navezal pri svojem vzorniku Heinju, prihaja česta v cinizem in satiro. Od »Vrtca«, kjer objavlja svoje ljubke »Ortoče igrice v pesemah«, umri je leta 1857 po težkih duševnih bolečinah, ki so mu jih bili prizadejali njegovi zastepjeni rajski, ko je izvrševal med njimi svoje velike poslanstvo. Levstikova velika zasluga je bila, da je z jasnim pogledom presodil naš kulturni in narodni položaj in izmede, ki so jo bili ustvarili lažni voditelji, našel spet za svojemu ljudstvu, ki mu jo bil že nekoč odkril nesmrtni videc Prešeren.

»Luna! siješ. «Slovan na dan» «Leninovo zastavo» in druge. Govoril je recitiral Prešernove pesmi, tov. K. Bernetič pa je govoril o Prešernu in o pomenu njegove dobe s posebnim ozirom na današnje čase. - PD France Prešeren v Boljuncu je imelo v nedeljo svoj Praserenovo proslavo, na kateri je nastopil domači pevski zbor; tov. Gerlanec je recitiral Prešernove pesmi, tov. K. Bernetič pa je nagovoril o Prešernu. Pomembna prireditelj je privabila nabito polno dvorano občinstva.

Tudi v Križu smo imeli 23. Praserenovo proslavo. Sodelovali so: društvena godba, ki je zaigrala pred pričetkom po vasi, društveni pevski zbor, harmonikarji - 12 mladinc in mladice, ki so vzpodbudno vplivali s svojim nastopom. Tov. Košuta je govoril o Prešernu ter obenem tolmčil smisel Praserenovih pesmi, ki so jih recitirali mladinci in mladice.

8. - V barakah - dolgih umazanih skednjih z enokrilnimi strehami - so se prebujali delavci. Od dulec - do barak je bilo blizu podrug sto sežnjev - so bili podobni drug drugemu raztrgani, razmrjeni in bosi... Njihovi hrupni glasovi so prihajali od brega, nekdo je tolkel po dnu praznega sode, zamolkli udarci so letali semkaj, kakor da ropoče velik boben. Dve ženski sta se vstreljaje zmerjal, slisaj se pašji lajež. - Prebujajo se, - je rekla Jakob. V mesto sem bil namenjen danes zgodaj... pa sem s teboj neumnosti počenjal... - Od mene ne boš imel dobrega, - je rekla na pol v šali, na pol resno. - Zakaj me vedno strahiš? - se je začudeno nasmehnil Jakob. - Saj vidiš, kako te je oče... Razjezilo ga je, da ga je spomnila na očeta. - Kaj pa je oče? No, - je surovo zakričal. - Oče! Nisem majhen... To je važno... Tu niso taki občiji kakor doma, saj nisem slep, vse vidim... Saj tudi on ni pravilnik... nič se ne zatajuje... Torej ne draži me. Zaničljivo ga je pogledala v obraz in radovedno vprašala: - Da te ne smem dražiti? Kaj pa nameravaš storiti? - - Ja? - naphnil je lica in izbočil prsi, kakor da se pripravljala, dvigniti tovor. - Ja? Mnogo zmorem! Cisti zrak me je dovolj ovel in spihal z mene vaski prah. - Hitro je šlo! - je zaničljivo vzkliznila Malva. - In kaj praviš? Očetu te odvezam. - Ali res? Ni mogoče? - Misliš, da se bojim? - No, in? - Poslušaj, - je rekla Jakob razburjen in razvnet - ne draži me! Steer... glej!

Vojaški manevri v Jugoslaviji

(Slika je povzeta iz torkove "Ljudske pravice.")

Advertisement for Malva featuring a portrait of Maksim Gorki and the text 'MALVA'.

